

ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ וגו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עֲנִינִים שְׁלֹא כְּרָכּוֹ¹¹ והיפך טבעו עד כדי מסירות נפש בְּכַדִי לְקַבֵּל
 2 הַבְּרֻכּוֹת מִיִּצְחָק אֲבִיו, אִף שֶׁהַבְּרָכָה דְּוִיבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת יִצְחָק
 3 הַיְתָה נִמְשָׁכֶת אֵלָיו מֵעֲצָמָה, מבלי שיעשה דבר לשם כך ואם כן
 4 היה יכול לקבל ברכות בתגבורת משם אלקים גם בלי ההשתדלות הרבה עד
 5 כדי מסירות נפש לקבל את הברכות
 6 של "ויתן לך האלקים" פי הַבְּרָכָה
 7 וַיִּתֵּן לְךָ הָאֱלֹקִים מִטַּל
 8 הַשָּׁמַיִם וְגו' היא נְעֻלִית יוֹתֵר
 9 מִהַבְּרָכָה דְּוִיבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת
 10 יִצְחָק ויעקב לא רצה להסתפק
 11 בברכה של "ויברך אלקים את יצחק"
 12 בלבד. והולך ומבאר בתוספת ביאור
 13 מהי המעלה המיוחדת של "ויתן לך
 14 אלקים" לגבי "ויברך אלקים את
 15 יצחק".
 16 (ד) וַיּוֹבֵן זֶה בְּהַקְדִּים הַמְּבֹאֵר
 17 בְּתוֹרָה אֲוִר' לרבונו הזקן
 18 פֶּרֶשְׁתָּנוּ¹² פרשת תולדות ובכמה
 19 דְּרוֹשִׁים¹³ מאמרי חסידות, דִּזְה
 20 שְׂרָצָה יִצְחָק לְבָרַךְ אֶת עֲשׂו
 21 אִף שְׂיַדַע שְׂאִין שֵׁם שְׁמַיִם
 22 שְׂגוֹר בְּפִיו¹⁴, ואם כן איננו ראוי
 23 לברכות ומצד מידת הגבורה מי שאינו
 24 ראוי לברכה והשפעה איננו מקבל
 25 אותה פי יִצְחָק רָאָה שֶׁבְעֵשׂו
 26 יָשׁ בַּעֲלָם ובהסתר נְצוּצוֹת
 27 דְּקִדְשָׁה גְבוּהִים מְאֹד, וְלִכְן
 28 רָצָה לְבָרְכוֹ, לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו
 29 ולגלות בו אור אלוהי עֲלִיוֹן מדרגה
 30 עליונה, שְׂעֵל-יְדֵי-זֶה וַתְּבָרְרוּ
 31 הַנְּצוּצוֹת שְׂבוּ עַל יְדֵי שֶׁהֵטוּב
 32 שבהם ייפרד ויובדל מהרע שבו הם
 33 נמצאים ונעלמים ויעלה לקדושה
 34 העליונה. אֵלָא, שְׂבָאָם הָיָה
 35 נִמְשָׁךְ אֲוִר זֶה עַל עֲשׂו ומתגלה עליו ישירות (שְׁלֹא עַל-יְדֵי
 36 יִצְחָק) ה'ביור' המיוחד לא היה נפעל אלא הָיָה התוצאה מההתגלות
 37 בְּאֶחָד מִשְׁנֵי פָּנִים, או שְׁהָיָה נִבְלָע בּוֹ היינו שהאור האלוהי

העליון היה 'נבלע' ונעלם ונסתר בעשו כמו ניצוצות הקדושה עצמם ולא היה
 מעלה אותם או שְׁהָיְתָה מִתְבַּטְּלֶת מְצִיאֹתוֹ של עשו לחלוטין בגלל
 תוקף ועוצמת האור והגילוי, וגם אז ניצוצות הקדושה לא היו מתבררים
 ומתעלים. ובכְּדֵי שְׁהָיְתָה הַבְּרֻרָה דְעֲשׂו כך שמצד אחד עשו יישאר
 במציאותו ומצד שני ניצוצות הקדושה
 שבו יתעלו ויתבררו הוא עַל-יְדֵי
 יִעֲקֹב דְּוָקָא. וְלִכְן סָבַב
 הַקְּב"ה את הדברים ואת האירועים
 כן שְׂיִצְחָק יְבָרַךְ אֶת יַעֲקֹב,
 ולא יברך את עשו ישירות וְהַמְשָׁכֶת
 אֲוִרוֹת הָעֲלִיוֹנִים האורות
 האלוהיים בדרגה העליונה (הנרמזים
 בפסוק טל השמים ומשמני
 הָאָרֶץ היינו הטוב, המעולה
 והמשובח) תְּהִיָּה לְיַעֲקֹב, שבגלל
 מעלתו ודרגתו הרוחנית הגבוהה יל
 את הכוח ואת היכולת לקבל, לקלוט
 ולהכיל את האורות העליונים בתוכו
 מבלי שמציאותו תבטל שְׂעֵל-יְדֵי-
 זֶה בכוח האורות וההשפעות הנעלות
 יְבָרַךְ אֶת הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים
 שְׂבְעֵשׂו ועשו עצמו לא מסוגל לברר
 ולהעלות אותם.
 (ה) וְלִהְבִּין מֵהִי הַבְּחִינָה
 דְּאֲוִרוֹת הָעֲלִיוֹנִים שְׂעֵל-יְדָם
 מִתְבָּרְרִים הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים
 שיורו ונפלו' למטה ונסתרים ונעלמים
 בעולם הזה כך שיעלו לשורשם
 ומקורם, יוֹבֵן זֶה מִהַמְּבֹאֵר
 בְּתוֹרָה אֲוִר' שֵׁם פרשת תולדות
 ובְּדְרוֹשִׁים מאמרי החסידות
 הַנִּזְכָּרִים¹⁵, שְׁהַקְּלֹפוֹת כוחות
 הסטרא אחרא, הצד האחר הנוגד לצד
 הקדושה, המכסים ומעלימים על
 הקדושה כמו קליפה שמכסה את הפרי, נקראים 'קליפות' הֵם בְּמִסְפָּר
 "א". דְּבִקְדוּשָׁה הוּא מִסְפָּר עֲשׂו, והמספר עשר הוא מדויק, לא
 פחות ולא יותר, ככתוב ב'ספר יצירה' עֲשׂו וְלֹא תִשַׁע, עֲשׂו וְלֹא

(11) היפך הטבע דיעקב איש תם (פרשתנו כה, כז). וראה סה"מ ה'תש"ג ע' 186, דעשיית עניני מרמה ע"י יעקב איש תם, הוא "מס"ג ממש", ואעפ"כ עשה זה בכדי לקבל הברכות. (12) ד"ה ראה ריה בני (כ, ב ואילך). וראה הגהות הצ"צ על המאמר – באוה"ת פרשתנו קמד, א ואילך. שם קנו, א ואילך. (13) ד"ה ויתן לך תרנ"ד. תרפ"ד. ה'תש"ב. ועוד. (14) פרש"י פרשתנו כז, כא. בב"ר פרשתנו (פס"ה, ט): "שאיין עשו מזכיר שמו של הקב"ה". ולכאורה צ"ל ש"כה" גם הכוונה בפירוש רש"י שם. כי באם נאמר שכונות רש"י היא רק "שאיין ש"ש שגוד בפיו" (אבל לפעמים הוא מזכירו) – זה שאמר (פעם אחת) "כי הקרה ה' אלקיך" (פרשתנו שם, כ) לא הי' מטיל ספק אצל יצחק אם זה עשו. ולהעיר שבד"ה ויתן לך תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' סה) מביא מפרש"י "דאיין עשו מזכיר שם שמים". (15) וראה גם ד"ה בסוכות תשבו ה'תשמ"א ס"ג ובהנסמן שם (לעיל ח"א ע' קסה ואילך).